

PALOTÁS LÁSZLÓ-DÍJ ÁTADÁSA 2023. DECEMBER 4-ÉN

A MŰEGYETEMTŐL A PALOTÁS-DÍJIG

A *fib* Magyar Tagozata Palotás László-díjasának írása

Dr. Madaras Gábor

<https://doi.org/10.32969/VB.2024.1.2>

1975-ben végeztem a Műegyetem Építőmérnöki Karán. Végzős mérnökhallgatóként a klasszikus kultur mérnök ideája lebegett a szemem előtt, azaz akkori fogalmaim szerint olyan mérnök szerettem volna lenni, aki minden építési és ehhez hasonló kérdésben minden problémát meg tud oldani. Talán ennek megfelelően tanáraink javaslatára elsőként az akkor MÉLYÉPTERV egyik komplex osztályán kezdtem dolgozni. Ahogy az osztály nevéből is látszik fiatal és lelkes csapatunk nagyon sokféle mérnöki munkát végzett, tervezést előkészítő geodéziai felmérésektől kisebb utak és műtárgyak tervezésén keresztül változatos közműtervezési munkáig, mint pl. Visegrád komplett csatornázási tervei. A csapat kreatív és baráti társaság volt, sok munkát kaptunk, ennek megfelelően gyakran túlóráztunk, hol a Vigadó téri irodában, hol a környező kocsmaik valamelyikében. Néhány év után – bár a munkáimat szerettem – rájöttem, hogy a kiviteli tervezési munkával kapcsolatos részletek precíz kidolgozása nem igazán az én műfajom, egyszerűen a részlettervezési feladatokat untam. Egy kedves ismerősöm ajánlására más lehetőségek iránt tájékozódtam, így kerültem át a Beton- és Vasbetonipari Művek (BVM) vezérigazgatóságára gyártmányfejlesztő munkatársként. Közben intermezzoként kedves meghívást kaptam a Magyar Néphadseregtől és ennek alapján egy fél évet dolgoztam a MN egyik tervezőirodájában, érdekes módon az ottani épületgépészeti szakosztályban. A hadsereg számára az építőmérnök és az épületgépész nem jelentett különbséget. Leszerelése után már a BVM vezérigazgatóságán dolgozva tudtam megismerni a tröszt akkori 14 magyarországi gyárának és gyártelepének munkáit, és ez volt az az időszak, amikor megismertem az elméleti tervezés és a tervek alapján megvalósuló szerkezeti elemek technológiai összefüggéseit. Érdekes szakmai feladataim voltak. Módom nyílt foglalkozni külföldről vásárolt licenstek honosításával és így némi rálátást kaptam az akkori magyarországi tervezési gyakorlat által irányított szemlélet és az igazi piacgazdálkodási viszonyok között dolgozó, nálunk fejlettebb országok szemléletbeli különbségeiről (USA, Svédország). Munkám során érdeklődésem egyre inkább a szerkezetépítés és a vasbeton szerkezetek irányába fordult, ezért hogy jobban meg tudjak felelni az elvárásoknak, az első lehetséges alkalommal beiratkoztam az Építőmérnöki Karon szerveződő vasbetonszerkezeti szakmérnöki szakra. Az ott töltött két év alatt sok elméleti ismerettel gyarapodtam és érdeklődésem egyre inkább a vasbeton szilárdságtan tudománya felé fordult. Tanulmányaimat arra is fel tudtam használni, hogy a szakmérnöki tanfolyam elvégzését követően a Műegyetemen doktori címet szerezzek.

A szakmérnöki diploma megszerzése után úgy gondoltam, hogy a gyarapodó elméleti ismereteim jobb felhasználása

érdekében egy, a képzettségemhez jobban illő munkahelyen folytassam a munkát. Így kerültem az akkori Építéstudományi Intézet Vasbetonszerkezeti Osztályára, ahol a szentendrei kísérleti telepen hat éven keresztül dolgoztam. Mint egy kis csoport vezetője a szokásos kísérleti-kutatási munkákon kívül gyakorlati szerkezet- és műtárgyépítési tervezési feladatokat láttunk el, aminek a legfontosabb célja a tudományos munka és a gyakorlati kivitelezés használható összefüggéseinek kidolgozása volt. Sokat foglalkoztunk az akkor korszerűnek számító új vasalási rendszerek bevezetésével, de sok kapcsolat maradt előző munkahelyem, a BVM egységeivel is, így az ott szerzett gyakorlati ismereteknek is sok hasznát vehettem. Az ÉTI-ben töltött időszakban az Országos Ösztöndíjtámogatás támogatásával több hónapot tölthettem Dániában, a Lyngby-i Műszaki Egyetemen ösztöndíjasként, ahol egyrészt folytathattam az ÉTI-ben folytatott kutatási munkáimat és megismerhettem a hazánktól akkor erősen eltérő mérnöki gondolkodásmód egyes elmeit.

Így kerültem kapcsolatba a Dániában akkor már előszeretettel folytatott tartóssági vizsgálatokkal, ami akkor még Magyarországon újdonságnak számított. Az ÉTI-ben ismerkedhettem meg a CEB Magyar Tagozatának munkáival, sorsszerű módon azért, mert akkoriban kétféle külföldi vonatkozású tudományos közösség működött Magyarországon, az egyik a szocialista orientációjú KGST Bizottság, a másik a CEB és a FIP szervezete. Nos, a KGST-ben való közreműködés orosz nyelvtudást igényelt, ami finoman szólva sem volt soha erősségem, így kerültem az angol nyelven működő CEB és FIP csoportok közelébe.

Dániából hazatérve az ott megszerzett ismereteket próbáltam használni, a magyar építőipari kutatások részére, de az ötleteim nem leltek általam elvárt fogadtatásra. Többek között ezek miatt újabb pályamódosítást hajtottam végre, így kerültem az Építésügyi Minőségellenőrző Intézet (ÉMI) Tartósszerkezeti osztályára, tudományos munkatársként. Az ÉMI akkori tevékenysége jórészt építőipari alkalmassági vizsgálatok végzésére és egyedi minőségügyi problémák vizsgálatára szorított. Így kerültem kapcsolatba az akkor Magyarországon elég rosszul indult sejtetett könnyűbeton szerkezetek vizsgálatával és fejlesztésével (Mátra Gázbeton) másfelől alkalmam volt foglalkozni az akkoriban szintén nagy szakmai közfigyelmet kiváltó IMS szerkezetek korróziós problémáival. A Mátra Gázbetonnal kapcsolatos problémák végül is a tulajdonosváltás és az Ytong technológia bevezetésével oldódtak meg, az IMS szerkezetek korróziós problémái pedig (országszerte kb 300 000 m²) a szabadkábelen utófesztítés hazai elterjesztéséhez vezettek. Ez utóbbi technológiát az IMS szerkezetek megerősítésén kívül sok más, elsősorban vízépítési nagy műtárgyak rekonstrukciójához is sikerült felhasználni. Az ezzel kapcsolatos munkák

„mellékterméke” az utófesztítés egyes akkori szabványelőírásainak felülvizsgálatához is vezetett.

A rendszerváltozást követően az újjászerveződött ÉMI-ben tudományos igazgatóként folytattam a munkát, ebben a beosztásban a szűken vett szakterületemen kívül más kapcsolódó szakmai munkák irányítása is feladatomból volt, mint pl. felvonóellenőrzések, építő-, emelő- és anyagmozgató gépek vizsgálata, épületgépészeti vizsgálatok, mechanikai anyagvizsgálatok, vegyészeti és alkalmazástechnikai vizsgálatok. Tanulságos és érdekes időszak volt szakmai pályafutásomban.

A rendszerváltozást követő privatizációs hullám keretén belül bukkant fel az ÉMI kooperáló partnereként az akkori TÜV Bayern és létrejött az ÉMI-TÜV Bayern Kft., mint vegyesvállalat. Ennek a folyamatnak részeseként sikerült elérnem, hogy a TÜV Bayern vásárolja meg az akkor már kivérzőben levő és eladósodott ÉTI szentendrei nagylaborját, a hozzá tartozó irodaépülettel együtt, így ezzel el tudtam érni azt, hogy a labor megmaradjon a tartószerkezeti szakma részeként. Erre az akcióra a mai napig büszke vagyok!

Röviddel a századforduló előtt, hosszas tárgyalásokat követően magam is átkerültem az ÉMI-TÜV Bayern Kft. állományába, mint ügyvezető igazgató. Ebben a beosztásban 2016-ig, azaz nyugdíjba vonulásomig dolgoztam. Ennek az időszaknak legnagyobb újdonsága számomra az volt, hogy mintegy kinyílt előttem a világ, mert ekkor egy 20 000 főt foglalkoztató és a világ kb. 60 országában jelen levő tröszt helyi képviselőjeként dolgozhattam, ennek a helyzetnek minden előnyével és nehézségeivel együtt. Sok nemzetközi kapcsolatot építettünk, sok munkát végeztünk külföldön, elsősorban a Távol-Keleten és jó néhány évig megbízást kaptam arra, hogy a közép-kelet európai országok TÜV-SÜD szervezeteinek építőiparral kapcsolatos tevékenységét szakmailag koordináljam (Szlovákia, Csehország, Lengyelország, Románia, Szlovénia, Szerbia, Oroszország, Törökország).

A rendszerváltozás idején létrejött Magyar Mérnöki Kamara szűk körű előkészítő csoportjának tagja voltam, majd a Kamara hivatalos megalakítása után az ÉMI Mérnöki kamarai Csoport elnökeként vettem részt a kamarai munkában.

2005-ben a Magyar Mérnök Akadémia rendes tagjává választott.

A „kenyérkereső” munkán kívül mindig nagyon érdekelték a szakmai fejlődés lehetőségei. erre nagyon alkalmas módszer volt a hazai és a nemzetközi tudományos és szabvány bizottságok munkájában való részvétel. Hazai berkekben már a BVM munkatársaként is lehetőségem volt a vasbetonszerkezetekre vonatkozó szabványok kidolgozására alakuló bizottságok munkájába bekapcsolódni, később a CEB, FIP kapcsolatok révén ezt nemzetközi porondon is meg lehetett tenni. A CEB szervezete évről évre bizottságokat és munkacsoportokat hozott létre, hogy a szakma különböző szegmensei számára az aktuális ismeretanyagot és javaslatait összegezze. Így módomból volt részt venni abban a munkacsoportban, amelyik kidolgozta az ISO 9001 minőségbiztosítási szabvány építőipari applikációját, ami könyv formájában meg is jelent. Később részt vehettem a tartóssággal foglalkozó bizottság és annak két munkacsoportjának munkájában, ez akkor legalábbis a magyar szakmai közeg számára is újdonságnak számított. A CEB és a FIP fúziója után alakult meg az utódszervezet a **fib**, aminek megalakulása után létrehoztuk Magyarország tagszervezetét, a **fib** Magyar Tagozatát. A tagozat megalakítási munkáiban aktívan részt vettem és az alakuló közgyűlésen a tagozat alelnökének választottak. ezt a pozíciót 2020-ig töltöttem be. Munkám során továbbra is részt vettem a nemzetközi szervezet tevékenységében, részt vettem az évente aktuális szemináriumok és kongresszusok munkájában, mint a Magyar Tagozat delegátusa. Hazai tevé-

kenységem a Tagozat munkájának népszerűsítése és a Tagozat elnöki munkáinak támogatása volt. Amennyire lehetőségem nyílt rá a **fib** szervezetének munkáit népszerűsítettem akkori munkaadóm, a TÜV SÜD szervezetén belül is, hogy ezzel tudjam támogatni az építőipari tudományos fejlődés TÜV-ön belüli fejlesztését, mert ez a szakterület akkoriban még nem tartozott a TÜV hagyományos tevékenységi körébe.

Említést érdemel, hogy a magyar és észak-koreai építési minisztérium kooperációján belül alkalmam volt az akkor még baráti Észak-Koreában előadásokat tartani koreai mérnökök számára épületdinamikai tárgykörben. Néhány évvel később a politikai helyzet változása után szintén nemzetközi együttműködés keretén belül vehettem részt Dél-Koreában a dél-koreai kormány által szervezett nemzetközi tanfolyamon, ahol a tanfolyam célja a dél-koreai tőkeexpansió támogatásához szükséges ismeretanyag elsajátítása volt. Néhány évvel később, talán ennek a végzettségnek köszönhetően módomból nyílt arra, hogy a TÜV SÜD dél-koreai szakértői tevékenységét koordináljam, ezzel körülbelül másfél éven keresztül tartó szakértői munkát végezve Dél-Koreában. A **fib** Magyar Tagozatának rendezvényeit segítettem, a budapesti szimpózium szervezőbizottságának elnöke voltam. A **fib** szervezetén belül végzett munkám eredményeképpen nagyon sok hazai és nemzetközi szakmai és baráti kapcsolatot sikerült kialakítanom, ennek révén folyamatosan információ volt a szakma nemzetközi fejlődésének aktuális állapotáról.

Kultúr mérnöki ideáim részeként mindig arra törekedtem, hogy a szakmai ismeretekkel egyenrangú súllyal tudjak foglalkozni más – főleg humán – kultúrterületekkel, részben spontán érdeklődésem miatt, részben pedig azért, mert meggyőződésemmel, hogy a mérnöki munka csak így válhat teljessé és hitelessé. Fiaital kollégáimat is arra biztatom, hogy a szakma mellett sokat foglalkozzanak irodalommal, költészettel, zenével, sporttal, filozófiával, vagy éppen más természettudományokkal, soha ne feledjék, hogy ezek nélkül szakbarbárrá válnak és mint tudjuk, a szakbarbár a szakmájában is barbár.

Mindezek elismeréseképpen 2023-ban a **fib** Magyar Tagozata Palotás-díj kitüntetésre tartott alkalmasnak, amit szakmai pályafutásom legnagyobb elismeréseként kezelek. Nem csak a kitüntetésért, hanem az azt megelőző teljes pályafutásom segítségével köszönettel tartozom tanárainak, mentoraimnak, mindenkori munkatársaimnak és nem utolsósorban az engem mindenben támogató családomnak.

Dr. Madaras Gábor

Dr. Madaras Gábor családjában
Balról jobbra: Madaras Koppány, Bakó Judit, Madaras Bulcsú,
Dr. Madaras Gábor, Madaras Botond és Madaras Bence

